„OVIDIUS" UNIVERSITY OF CONSTANŢA
DOCTORAL SCHOOL OF THEOLOGY
DOMAIN OF RESEARCH: THEOLOGY

PHD THESIS ABSTRACT

Supervisor of Thesis:

Prof. univ. dr. Nicolae V. DURĂ

Ph.D. Student:

Niculiţă Ciprian Mihai

Constanţa 2018

THE ADMINISTRATIVE-TERRITORIAL ORGANIZATION OF THE EASTERN CHURCH, IN THE FIRST MILLENNIUM, AND ITS CANONICAL BASES

Supervisor of Thesis:

Prof. univ. dr. Nicolae V. DURĂ

Ph.D. Student:

Niculiţă Ciprian Mihai

Keywords: *canonical legislation, nomocanonical legislation, organizational structure, Statute of organization and functioning*

Content

Abbreviations

Introduction

I. About the organizational structure of the primary Church

II. "Holy Tradition", basis of the administrative-territorial organization of the local Churches in the pre-Nicene era

III. Ecumenical canonical legislation, of the first millennium, basis and reference for the administrative-territorial organization of the Eastern Church

IV. The administrative-territorial organization of the Church, a natural consequence of the adaptation of the administrative-territorial units to those of the Roman State

V. The territorial principle and its affirmation in the text of the canonical, ecumenical legislation of the first millennium

VI. The metropolitan and exarchal types of administrative-territorial organization and their canonical bases

VII. The patriarchal type of administrative-territorial organization. Its canonical bases

VIII. The forms of administrative-territorial organization provided by the Statute of the Roanian Orthodox Churche

Instead of Conclusions

General bibliography

Annexes

Among other things, in the first Part of our paper, titled "About the organizational structure of the primary Church" - we have emphasized the fact that the Church, a divine-human institution, was established "ex voluntate Dei" (by the will of God) and that it had - since its very beginning- in terms of institutional organization - as a model, the Jewish "Synagogue", which was governed only by its religious and moral Orders and Norms.

These religious and moral Orders and Norms indeed served the Church of the Apostolic and Post-Apostolic period only as a model, as they were drawn up and explained in the spirit of the Teaching of Christ and His Holy Apostles.

This actually explains the fact that, assuming the model of the Jewish Synagogues, the Church was initially governed only by religious and moral norms, and not legal ones.

The religious and moral Orders and Norms of the primary Christian Church obviously had as their source and reference the ”New" ”Law”, that is, the Christian Law brought by the Founder of the Church, our Savior Jesus Christ, and which was made known by those who found worthy the Charisma of the apostolate, but who came from the world of the Mosaic Law.

However, this very reality made the Church of the Apostolic and Post-Apostolic period to find its model in the organizational structure of the Mosaic Cult, which would also be evident in the form of organization of the "Parochial church" of the citadel, led by a successor of The Holy Apostles, or of a "parish," led by a Priest, etc.

Initially, the Primate of the local Church - based in a citadel – fulfilled in a way a Jerusalem Temple-Leader like function, and the priests at the forefront of the "Parishes" exerted powers similar to those of the Synagogue leaders.

The Christian Church also took from the Temple of Jerusalem the synodal form of organization. Indeed, the "Synedrium" of the Temple - the legislative body of the Mosaic Religion - served as a model for the Synod of Bishops, and the Elders Councils of the Synagogues were taken as a model for those "Presbyters", that is, Colleges of Priests who became an auxiliary body of the bishop in the teaching, sanctification and leadership activity of the local Church.

Since the 3rd century, the organizational physiognomy of the Christian Synagogue, that is of the Christian Community or Church, begins to differentiate itself from that of the Jewish "Synagogue," as confirmed even by the canonical legislation of the 4th century (cf. Can. 4, 6, 7 Sin. I ec.; 2, 3, 6 Sin. II ec.; 9, 17, 28 Sin. IV ec.; 7, 36 Sin. VI ec., etc.).

Since the end of the 3rd century, measures were in fact taken not only against the Judaizers, but also the premises for the creation of new administrative-organizational structures were created, encouraged by the administrative Reform of Emperor Diocletian (284-305) and Emperor Constantine The Great (305-337).

As a result, another administrative-territorial unit would join the episcopal "Parochial churches", lead by bishops and the "Parishes" lead by priests, that is the "Diocese", meaning the "Province" church, which included several bishoprics, of which testimony had actually been given by a canon which had been written before the time of the first ecumenical Synod, namely the Apostolic Canon 34.

In Part II of the paper, we have intended to emphasize that the canonical legislation of the Eastern Church, in the first millennium, is a constituent part of the "Holy Tradition", hence our justification to consider as the first basis of the administrative-teritorial organization of the Church the very testimonies offered by it.

Indeed, the very text of Canonical Ecumenical Legislation confirms to us persuasively the fact that this was merely a legal-canonical formulation of what was "thought" by the Fathers of the Church, and which constituted in fact the treasure of the canonical Tradition of the Church, one of the constituent elements of The "Holy Tradition" of the Eastern Ecumenical Church (cf. Canon 1 and 2 Sin. VI ec.; 1 Sin. VII ec.).

As we have actually stated in the pages of this Part of our paper, the "Holy Tradition" has an important role not only in establishing an administrative-territorial organization in accordance with the provisions of the Canon Law, but also in the maintaining and affirming of a unit of canonical nature between the Churches, which adds to that of dogmatic and liturgical content.

Therein lies the obligation to know and apply the canonical norms of the "Corpus Juris Canonici" of the Eastern, Ecumenical Church, in the first millennium and regarding the administrative-territorial organization of each local Church.

A careful and persevering examination of the text of this canonical "Corpus" has in fact allowed us to note that, ever since the pre-Nicene era, greater administrative-territorial, autocephalous church units were organized based on the ethnic principle (cf. Can. 34, 37 Ap.).

In order to better illustrate this reality, we have often referred to both the organizational structure of the Church in the Nicene era and to the subsequent canonical legislation and doctrine, including the Commentaries made by the Byzantine canonists of the 12th century (Balsamon, Zonara and Aristen) to the Apostolic Canon 34, 4 of the 1st ecumenical Synod, 9 of the Synod of Antioch, etc.

From Part III of our Ph.D. Thesis Project, the reader could also find out that the canonical and state legislation (Roman-Byzantine and Byzantine) remain bases and reference for the administrative-territorial organization of the Eastern Church.

As it was natural, from the very first pages of this Part, we underlined the fact that the Orthodox Church did not know the practice of abolishing the Holy Canons adopted in the first

millennium, and at the same time we emphasized that, according to Orthodox canon law and doctrine, they can never be repealed.

Indeed, the Fathers of the 6th ecumenical Synod (Constantinople, 691/692) - also known as the Trullan Synod - ordered that "... no one is allowed to change the canons ... or to abolish them ..." (Can. 2 Sin. VI ec.).

In this part of our paper, we have also referred particularly to the old canonical Collections, which were constituted and circulated - both in the East and in the West – starting with the 3rd-4th centuries.

Regarding the authority of the Holy Canons, we have also underlined the fact that these are the result of a divine-human work, since they were written by the Synod Fathers with the assistance of the Holy Spirit.

That is precisely what determined the Christian, Roman emperors, - such as Constantine the Great and Justinian - to declare that these, that is the Canons, do not have only a "value equal to state laws" (Constantine the Great), but even "... a value superior to civil laws if their provisions are different from those of the former" (Justinian).

Furthermore, we wanted to point out that this canonical legislation is the result of decisions taken "synodaliter" (synodally) and "collegialiter" (collegially) by the hierarchs of the Ecumenical Orthodox Church.

Naturally, we have also not ignored or hid the fact that in these Canons we find the canonical bases of the administrative-territorial organizational forms of the Eastern Church.

Regarding the value of the legality or "canonicity" of this administrative-territorial organization of the Eastern Church, we have stated that this can only be done with reference both to the canonical norms and to the basic canonical principles expressed by these.

Certainly, the "unshaken strength" of the Holy Canons - the late canonist Pr. Prof. Liviu Stan referred to this - consisted primarily in the fact that in the Church’s conscience they were "Holy", because - as we have said in the lines above – they were the result of a synergistic, divine-human work.

Also, the Canons were - along with the Church’s Teaching of faith - the basis of its organization and functioning.

The "Holy Canons" were and in fact remained for the Church "its fundamental Law", meaning its Constitution, hence the obligation to affirm its provisions of principle in any Statute of organization and functioning.

Naturally, in this Part - which could itself constitute a Ph.D. Thesis Project - we have also referred to the nomocanonical Collections, that is the Nomocanons, which have been constituted and circulated within the Church since the Emperor Justinian's era (527-565).

Nomocanons (Code of Laws) were constituted and received by the Church also due to the fact that there were many State laws concerning the administrative-territorial organization of the Church, hence the need to know and apply the Code of Laws (nomocanonical) even to this day.

As for the nomocanonical principle (Code of Laws), it was actually stated before the emergence of the nomocanonical law, that is from the 4th century, by the utilization in the life of the Church of some laws of the Roman State, which - from the 5th century - were inserted into the canonical collections (Syntagms), but after the Canons.

Due to their mixed content - state laws concerning Church institutions, and Laws of the Church, that is Canons, - starting with the late 6th century these collections have been called "Nomocanons", and starting with the 9th century also that of "Code of Laws" (in Slavonic).

From Part IV, the reader of our paper could find out that the forms of administrative-territorial organization - which the Church adopted ever since the Apostolic age (eg. the Parish and the Bishopric) - were determined by an objective criterion, namely the adaptation of the (administrative-territorial) organizational structure of the Church to the administrative-territorial division of the Roman State at that time.

The process of adapting or accommodating the Church to the administrative-territorial system of the Roman State began as early as the end of the 3rd century, that is with the administrative reform of Emperor Diocletian (284-305), followed by that of the Emperor Constantine the Great (305-337).

This reality resulted in the emergence of new administrative-territorial units of the Church since the 4th century, namely the dioceses (metropolises) (cf. Can. 4, 6 Sin. I ec.) and exarchates (cf. Can. 2, 3, 6 Sin. II ec.).

In the 5th century, however, another administrative-territorial church unit would appear, namely the "Patriarchate".

However, the 4th ecumenical Synod would recognize the title of Patriarch only on behalf of the Archbishop of "Old Rome," and, following this example, in the second half of the 5th century, four other Primates of Primary ecclesiastic Centers would claim this title. These are the bishops of Constantinople, Alexandria, Antioch, and Jerusalem.

The same ecumenical Synod (Chalcedon, 451) also provided for the obligation of church dioceses (provinces) to be constituted within the geographical area of the provinces of the (Roman) State.

Thus, these administrative-territorial units could only be constituted within the territorial boundaries of the administrative-territorial units of the State, called "provincia/provinciae" (provinces).

In the precise terms of the Holy Fathers of the 4th ecumenical Synod, the church "provinces" (dioceses) were to "...follow", that is to be established within the "political and congregation formations" (τοῖς πολιτκοῖς και δημοσίας τύποις) (Can. 17 Sin. IV ec.).

This provision of principle was reinforced and reaffirmed by the Fathers of the 6th ecumenical Synod (Session II, 691/692) by canon 38.

The fact that at the time of the 4th ecumenical Synod there was not yet the institution of Patriarchate is confirmed "volens-nolens" even by the Byzantine canonists of the 12th century, who stated that there were only "dioceses", that is church provinces whose foundation was decreed by the Fathers of the 1st ecumenical Synod (Nicaea, 325) (cf. Can. 4, 6 Sin. I ec.).

Since both the constitution and the accommodation process of the administrative-territorial, ecclesiastical units to the state ones imply the evaluation of their canonicity, in this Part of the paper we made specific reference also to the fundamental, canonical principles, with a canonical-legal content, namely the principle of autocephaly, nomocanonical and territorial internal autonomy.

In the pages of this Part of our paper, we have also highlighted the fact that the Church has found worthy the state of autocephaly with the establishment of the first Christian "Synagogues," that is the Christian Communities by the Holy Apostles.

From then on, all the local Churches headed by their Primates, that is the bishops who could claim their apostolic succession, enjoyed this state of autocephaly.

With the adoption of the system of organization of eparchial (metropolitan) type by the Fathers of the 1st ecumenical Synod, only these new administrative-territorial units would enjoy the status of autocephaly, and the bishoprics only of the autonomy one (cf. Can. 4, 6 Sin. I ec.; 8 Sin. III ec.).

But the same thing will happen to the Exarchates - also established in the geographical area of an administrative-territorial unit of the Roman Empire that bore the same name, i.e. Exarchat - and which will become autonomous along with the appearance of the Patriarchates (cf. Can. 28 Sin. IV ec.).

Initially, the latter were also "grosso-modo" constituted in the geographical area of a prefecture, the last administrative-territorial unit of the Roman Empire.

In Part V of the paper, the reader is able to ascertain that the necessity of adopting the forms of administrative-territorial organization of the Roman State, by the Church, determined it to state

and affirm in the text of its canonical legislation one of the fundamental canonical principles, namely the territorial principle.

In this Part of our Ph.D. Thesis, the reader could get acquainted not only with the canonical legislation, of the first millennium, regarding the affirmation of the territorial principle, but also with concrete cases of local Churches organized according to the ethnic and territorial criteria (the case of the Church of Proconsular Africa), and which have been enjoying their autocephaly status since ancient times.

The territorial principle – stated in the canonical legislation since the 4th-5th centuries (cf. Can. 4, 6, 7 Sin. I ec.; 2, 3 Sin. II ec.; 9, 17, 28 Sin. IV ec.) was also reaffirmed at the end of the 7th century in terms of Canon 17 of the 4th ecumenical Synod (cf. Can. 38 Sin. VI ec.).

The Fathers of the 6th ecumenical (Trullan) Synod declared that "we also keep the canon laid by our Fathers ...", that is, the Fathers of the 4th ecumenical Synod (cf. Can. 17).

Reiterating the words in the text of Canon 17 of the 4th ecumenical Synod, the Fathers of the 6th ecumenical Synod also conclude conclusively that "... the order of church affairs (ἡ τῶν ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων τάξις) should follow the political (state) and congregation structure" (Can. 38).

The Church of Roman (Proconsular) Africa, of the 4th to 6th centuries, remains an edifying testimony of a local Church organized both according to the ethnic and territorial criteria, without losing its old autocephaly statute, which was increasing in the apostolic era.

About this reality its own canonical legislation gives peremptory testimony, being published in 419 under the title "Codex Ecclesiae Africanae", which St. Dionysius Exiguus inserted in his canonical Collection (Versio Dyonisiana II).

In fact, even the Byzantine Canonists acknowledged that the Church in Roman Africa had an administrative-territorial organization established within the administrative-territorial system of the Roman Empire starting from the pre-Nicene era.

Moreover, on the basis of the testimonies provided by both the historiography of the time and its canonical legislation, we can conclude that, in its organization, the African Church gave expression to the affirmation of the fundamental canonical principles, namely the apostolic principle, the hierarchical principle, the synodal principle, the ethnic principle and the territorial principle.

Finally, in the last Chapter of this Part, we have also made a brief presentation of the status of autocephaly of the Churches organized within the administrative-territorial units of the Roman Empire, namely the Province, the Exarchate and the Prefecture.

Among other things, we have made it clear that, although the notion of "autocephaly" appears in church language starting with the 12th century - thanks to the Commentaries of the Byzantine canonists (Balsamon, Zonara and Aristen), however, the state of autocephaly on behalf of the local Churches has been a reality since the pre-Nicene era.

The Fathers of the 3rd ecumenical Synod confessed to the fact that this was the reality (Ephes, 431), labelling the claim of canonical jurisdiction over the Church of Cyprus - claimed by the Archiepiscopate of Antioch - as "a new thing introduced against the church's laws and canons of the Holy Apostles" , and "which hurts the freedom for all ..." (Canon 8, Sin. III Ec.).

As we have also mentioned in the text of this paper, over the centuries this "freedom for all" - ecclesiologically expressed in terms of "church autocephaly - would be ignored or canceled by the two principal primate Chairs of the Christian world," namely "Old Rome" and "New Rome".

Incidentally, even the "Tomos" [decrees] of autocephaly - drafted by these patriarchal Chairs - are themselves a testimony to their efforts to either abolish or limit this full "freedom" all local Churches constituted within a well-defined ethnic and geographic framework enjoyed "ab antiquo" (from antiquity).

In Part VI, we presented the form of the eparchial organization, the metropolitan type, and its canonical bases.

Both forms of administrative-territorial, ecclesiastical, organization were the natural result of the accommodation of the Church to the structure of the territorial administration of the Roman State, which were established on the basis of canonical norms (cf. Can. 4, 6, 7 Sin. I ec.; 2, 3, 6 Sin. II ec.; 9, 17, 28 Sin. IV ec.).

Within the two administrative-territorial units of the Church, the Diocese (Metropolis) and the Exarchate, the supreme governing body was their episcopal Synod, thus affirming also the synodal regime of the Eastern Church (cf. Can. 5 Sin. I ec.; 19 Sin. IV ec.).

Initially, the autocephaly of the Church constituted in a province (diocese) was founded on the canonical custom, then on the Canonic Orders (cf. Can. 8 Sin. III ec.). In fact, we find a similar situation in the case of the Exarchates (cf. Can. 6 Sin. I ec.; 2, 6, Sin. II ec.; 9, 17, 28 Sin. IV ec.).

That the canonical custom had the same "power" as the canons, and even as the "τόν νομους" (State laws) is also confirmed to us by the Byzantine canonists (Balsamon, Zonara and Aristen).

According to the canonical teaching of the Eastern Church, the canonical "old custom" is in fact an integral part of the "Holy Tradition", on the basis of which the first forms of administrative-territorial ecclesiastic organization of the pre-Nicene Church were established.

Among these Churches of apostolic origin were, for example, the Church of Cyprus, the Church of Tomis, the Church of Cartagina, etc., organized on the basis of their old canonical custom in an ethnically and geographically well-defined context.

In the pages of this Part we have also emphasized the fact that in the canonical legislation, which confirmed the two administrative-territorial units, that is the Metropolis and the Exarchate, the synodal institution, both metropolitan and exarchal, was foreseen, thus affirming another fundamental canonical principle, that of synodality.

Among other things, in Part VII of our Ph.D. Thesis, we have referred particularly to one of the old European institutions, which has both a canonical and a legal (secular) basis, namely the Patriarchate.

The name "patriarch" appears for the first time in the Acts of the Synod of Seleucia-Ctesiphon (the Syro-Oriental Church) in 424.

However, this church will formalize the denomination of Patriarch only in 545, when the Catholicos of Seleucia-Ctesiphon named himself "Patriarch".

The last basis, that is the legal one, we find in the Roman, imperial legislation starting with the 5th century, but it will be more illustrative in the Byzantine legislation, that is starting with the era of emperor Justinian.

In Part VII, the reader can learn the fact that the patriarchal type of organization was only imposed by the 4th ecumenical Synod (Chalcedon), although it had been foreshadowed since the end of the 3rd century, that is since the organization of the administrative-territorial units of the Roman State, called Dioceses and Prefectures.

Indeed, in 451, the Fathers of the 4th ecumenical Synod acknowledged for the Bishop of Rome the dignity of Patriarch, which, at the end of the 6th decade of the 5th century, was also claimed by the Greek Bishops of Constantinople, Alexandria, Antioch, and Jerusalem.

As a canonical-juridical institution, the Patriarchate was officialized by emperor Justinian, however, and then by the Fathers of the 4th ecumenical Synod (cf. Canon 7 and 36).

The administrative-territorial ecclesiastical unit, known today as the "Patriarchate", appeared within the Prefectures, administrative-territorial units that had appeared within the Roman Empire since emperor Constantine the Great.

The prefecture actually encompassed the territory of several dioceses, where exarchs were found, that is, both the rulers of the State and of the respective Churches.

In practice, with the exception of the four Patriarchs, namely Rome, Constantinople, Alexandria and Antioch, the other two patriarchs of the first millennium, that of Jerusalem and of Georgia, did not have their Patriarchates in an administrative-territorial unit called "Prefecture".

In fact, in the 4th century, the Synods convened in Constantinople actually acknowledged the diarchical system, that is the leadership of the Ecumenical Church only through the two chiefs of the former Roman Empire, namely those of "Old Rome" and "New Rome" (cf. Can. 1 Sin. Constantinopolitan of 879).

However, by such a decision, the system of the pentarchycal collegiate leadership, that is of the ecumenical Church, was effectively abolished by the five patriarchs mentioned in the canonical legislation of the first millennium (cf. Can. 36 Sin. VI ec.), that is Rome, Constantinople, Alexandria, Antioch and Jerusalem.

However, as we have also stated in the text of the Ph.D. Thesis Project, by giving up the title of "Patriarch" by the Pope, in the Eastern Church one can speak of a tetrarchic leadership, that is, only through the four patriarchs (Constantinople, Alexandria, Antioch and Jerusalem).

It is also not surprising that, in the specialized Greek literature, there is a strong reference to the need to distinguish between these patriarchs - mentioned by the canonical, ecumenical legislation - and those who appeared later on (Moscow, Serbia, Romania, Bulgaria), who - in the opinion of some Greek ecclesiologists, historians, theologians and canonists - should again be acknowledged as having the statute of a "Patriarch" by the seat of Constantinople, as well as the autocephaly of their Churches.

Finally, in Part VIII the reader had the opportunity to get acquainted with the forms of administrative-territorial organization of a local Orthodox Church of the present day, namely the Romanian Orthodox Church, as presented in its Statute of organization and functioning.

The examination of the text of the Statute of organization and functioning of the Romanian Orthodox Church has of course also provided us with the possibility to find out that a local, autocephalous Church of the present day, - constituted in a well-defined ethnic and geographic framework - has a canonical organization in terms of its administrative-territorial organization, too. However, it is precisely these canonical bases that give canonicity also to its forms of administrative-territorial organization.

From the text of our paper the informed reader may also find out that the administrative-territorial church units both of the first millennium and of today have a solid canonical basis, hence the canonicity of their organization and functioning forms.

Finally, we emphasize that, on the basis of the canonical doctrine, the Orthodox Church is entitled to proceed to the adoption of new canons also regarding its system of administrative-territorial organization, since the Church is the source of the power of the holy canons.

Taking into account this ecclesiological-canonical reality, we can thus conclude that the Church also has the capacity to preserve or modify the administrative-territorial organization, and,

consequently, to also organize new administrative-territorial units when its interests demand it, and, ipso facto, socio-political and ecclesiastic realities compete for a change in its administrative-organizational structure.

Bibliography:

Izvoare

„Apostoliki Paradosis" sau „Tradiţia Apostolică" a Sfântului Ipolit Romanul, trad. din limba latină prof. pr. Petru Buburuz, în Revista de Teologie Sfântul Apostol Andrei, VI (2002), nr. 1, p. 248-263.
Acta Conciliorum Oecumenicorum, t. II, vol. II, pt. II, Berolini-Lipsiae, 1936.
Agapie; Nicodim, *Pidalion* (în lb. greacă), Atena, 1990.
Biblia sau Sfânta Scriptură, Ed. I.B.M.B.O.R., Bucureşti, 2006.
Canoanele Bisericii Ortodoxe. Note şi Comentarii, ed. de I. N. Floca, Sibiu, 1992.
Canoanele Bisericii Ortodoxe. Note şi Comentarii, ed. de I. N. Floca, Sibiu, 1991.
Codul de Drept Canonic, Ed. Sapientia, Iaşi, 2004.
Concilium Universale Chalcedoneuse. Gesta Chalcedone. Epistolarum Colectio, în Acta Conciliorum Oecumenicorum, Ed. E. Schwartz, tom. II, vol. I, pars I, Berolini-Lipsiae, 1933.
Fontes Historiae Daco-Romaniae. Izvoarele istoriei României, Bucureşti, 1970.
Handbook of Church History, ed. De H. Jedin şi J. Dolan, vol. 3, New York, 1967.
Histoire de Conciles Oecuméniques, t. 3, Paris, 1967.
Justiniani Institutions, text latin şi traducere de V. Hanga, Ed. Lumina Lex, Bucureşti, 2002.
Les Conciles Oecuméniques. Les Décrets, tom, II-1, ed. G. Alberigo et al., Edition française sous la directive de A. Duval et al., Les Editions du Cerf, Paris, 1994
Milaş, N., *Canoanele Bisericii Ortodoxe*, vol. I, pt. I, trad. Uros Kovincici şi Nicolae Popovici, Arad, 1930.
Neofit, Patriarh al Constantinopolului, *Pidalion (Cârma Bisericii Ortodoxe),* Ed. Credința Strămoșească, Iași, 2004.
Pidalion (în lb. greacă), Atena, 1990.
Popovici, C., *Fontânele şi Codicii dreptului bisericesc ortodox*, Cernăuţi, 1886.
Rallis, G. A.; Potlis, M., *Σύνταγμα τῶν θείων καί ἱερῶν κανόνῶν* (Sintagma sfintelor şi dumnezeieştilor canoane), (*Sintagma ateniană*), vol. I-VI, Atena, 1852-1859.
Regulamentul autorităţilor canonice şi disciplinare şi al instanţelor de judecată ale Bisericii Ortodoxe Române, Ed. I. B. M.B. O. R., Bucureşti, 2015.
Sf. Ciprian al Cartaginei, *Despre unitatea Bisericii universale*, Ed. I.B.M.B.O.R., București, 2013.
Sinaxarul Vieţilor de peste tot anul, Ed. Biserica Ortodoxă, Alexandria, 2003.
Statutul pentru organizarea şi funcţionarea Bisericii Ortodoxe Române, în vol. *Legiuirile Bisericii Ortodoxe Române. Extras*, Ed. I. B. M. B. O. R., Bucureşti, 2003.
Statutul pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române, Ed. I.B.M.B.O.R., Bucureşti, 2008.
Statutul pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române, Ed. I.B.M.B.O.R., Bucureşti, 2008.
Şaguna, A., *Enchiridion, adecă carte manuale de canoane*, Sibiu, 1871.

Manuale şi cărţi

Akantopulos, P. I., *Κώδικα Ιερών και Εκκλησιαστικών Νόμων*, editia a II-a, Tesalonic, 1991.
Andruţos, H., *Simbolica*, trad. Justin Moisescu, Ed. Mitropoliei Olteniei, Craiova, 1955.
Autocefalia. Libertate şi demnitate, Ed. Basilica a Patriarhiei Române, Bucureşti, 2010.
Autocefalie şi comuniune, Ed. Basilica a Patriarhiei Române, Bucureşti, 2010.
Bailly, A., *Dictionnaire grec français*, la 26-e edition, Ed. Librairie Machette, Paris, 1963.
Berceanu, B. B., *Istoria constituţională a României în context internaţional*, Ed. Rosetti, Bucureşti, 2003.
Bichicen, G., *Drept roman. Instituţii, Izvoare, Jurisdicţii*, Ed. C. H. Beck, Bucureşti, 2008.
Biserica şi Dreptul. Studii de drept canonic ortodox. 1. Teologia Dreptului, coord. E. Marga, Ed. Andreiana, Sibiu, 2010.
Biserica şi Dreptul. Studii de drept canonic ortodox. 2. Izvoarele dreptului canonic ortodox, coord. E. Marga, Ed. Andreiana, Sibiu, 2012.
Biserica şi Dreptul. Studii de drept canonic ortodox. 3. Principiile dreptului canonic ortodox, coord. E. Marga, Ed. Andreiana, Sibiu, 2012.
Biserica şi Dreptul. Studii de drept canonic ortodox. 4. Structura, organizarea şi membrii Bisercii, coord. E. Marga, Ed. Andreiana, Sibiu, 2013.
Biserica şi Dreptul. Studii de drept canonic ortodox. 5. Probleme canonice actuale, coord. E. Marga, Ed. Andreiana, Sibiu, 2014.
Biserica şi Dreptul. Studii de drept canonic ortodox. 6. Ortodoxia românească, coord. E. Marga, Ed. Andreiana, Sibiu, 2015.

Biserica şi Dreptul. Studii de drept canonic ortodox. 7. Relaţiile externe ale Bisericii. Ecumenismul, coord. E. Marga, Ed. Andreiana, Sibiu, 2016.
Biserica şi Dreptul. Studii de drept canonic ortodox. 8. Fragmente de curs, coord. E. Marga, Ed. Andreiana, Sibiu, 2017.
Boroianu, D. G., *Istoria dogmelor Bisericii creştine Ortodoxe de Răsărit*, ed. îngrijită de B. Dedu, Ed. Fundaţia Anastasia, Bucureşti, 2007.
Brachuli, I.; Dură N.; Zakariadze, A., *Philosophy of Religion*, (în limba georgiană), TSU Press, Tbilisi, 2015.
Bratsiotis, P., *Despre principiile fundamentale*, Atena, 1936-1937.
Cozma, I., *Canoanele întregitoare ale patriarhilor de Constantinopol, Ioan Ajunătorul, Nichifor Mărturisitorul şi Nicolae Grămăticul. Studiu istorico-canonic*, Ed. Întregirea, Alba Iulia, 2010.
Cozma, I., *Curs de Drept canonic*, Alba Iulia, 2010.
Danielopolu, G., *Exlicaţiunea Instituţiilor lui Justinian*, ed. a II-a, vol. I, Bucureşti, 1911.
Dron, C., *Valoarea actuală a canoanelor*, Ed. Doxologia, Iaşi, 2016.
Dură, I. V., *Episcop ortodox român pentru Belgia şi Ţările de Jos. Pledoarii, propuneri şi demersuri,* Ed. Magic Print, Onești, 2018.
Dură, N. V., *„Scythia Mynor" (Dobrogea) şi Biserica ei apostolică. Scaunul arhiepiscopal şi mitropolitan al Tomisului (sec. IV-XIV),* Ed. Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2006.
Dură, N. V., *Le Régime de la synodalité selon la législation canonique, conciliaire, oecuménique, du Ier millénaire*, Ed. Ametist 92, Bucureşti, 1999.
Dură, N. V., *Organizarea Bisericii etiopiene şi bazele ei canonice*, Ed. I.B.M.B.O.R., Bucureşti, 1990.
Dură, N. V.; Mititelu C., *Drept canonic. Legislaţia canonică şi instituţiile juridico-canonice europene, din primul mileniu,* Ed. Universitară, Bucureşti, 2014.
Dură, N. V.; Mititelu C., *Istoria Dreptului românesc. Contribuţii şi evaluări cu conţinut istorico-juridico-canonic*, Ed. Universitară, Bucureşti, 2014.
Ferrere, F., *La situation religieuse de l'Afrique Romaine depuis la fin du IV-siècle jusqu'à l'invasion des vandales* (429), Paris, 1897.
Floca, I. N., *Drept canonic ortodox. Legislaţie şi administraţie bisericească*, vol. I, Ed. I.B.M.B.O.R., București, 1990.
Graviers, J., *Le Droit Canonique*, II-éme édition, Presses Universitaires de France, Paris, 1967.
Grigoriță, G., *Sfintele şi Dumnezeieştile canoane în Biserică: între tradiţie eclezială şi necesitate pastoral*, Ed. Universităţii din Bucureşti, Bucureşti, 2017.
Guțu, G., *Dicționar Latin-Român*, Ed. Ştiințifică și Enciclopedică, București, 1983.
Kvesitadze, G.; Dură, N. V., *The Roots of the Georgian and Romanian Science and Culture*, Ed. Academiei Oamenilor de Ştiinţă din România, Bucureşti, 2017.
Mărăcineanu, I., *Arhiepiscopia Tomisului şi Arhiepiscopia Justiniana Prima*, Ed. Christiana, Bucureşti, 2014.
Milaş, N., *Dreptul bisericesc oriental*, trad. D. I. Cornilescu şi V. Radu, revăzută de I. Mihălcescu, Bucureşti, 1915.
Mititelu C., *Dreptul bizantin şi receptarea lui în Pravilele tipărite, în Ţările Române, din secolul al XVII-lea*, Ed. Universitară, Bucureşti, 2014.
Mititelu, C., *Pravilele româneşti, tipărite, din secolul al XVII-lea. Infracţiuni şi pedepse,* Bucureşti, Ed. Didactică şi Pedagogică RA, 2012.
Mititelu, C., *Vechi instituţii europene prevăzute de legislaţia nomocanonică din secolul al XVII-lea (Pravila de la Iaşi şi Pravila de la Târgovişte*), Ed. Universitară, Bucureşti, 2014.
Papanicolaou, G., *La translation des Éveques dans la tradition canonique de l'Église*, Ed. Épektasis, Tesalonik, 2003.
Phidas, V. I., *Drept canonic – o perspectivă ortodoxă*, Ed. Trinitas, Iaşi, 2008.
Preduca, G. M., *Drepturile omului – valenţe juridice şi canonice*, Ed. C. H. Beck, București, 2011.
Rus, C., *Drept bisericesc*, Ed. Miradora, Arad, 2000.
Stan, L., *Ontologia Juris*, Sibiu, 1943.
Stăniloae, D., *Teologia dogmatică ortodoxă*, ed. a II-a, IMBOR, Bucureşti, 1996.
Vito Pinto, P., *Commento al codice di Diritto Canonico*, Ed. Urbaniana University Press, Roma, 1985.

Studii şi articole

Agachi, A., *Patriarhul Fotie al Constantinopolului - primul umanist creştin?,* apud http://ziarullumina.ro/patriarhul-fotie-al-constantinopolului-primul-umanist-crestin--37451.html
Buzan, S., *Hirotonie și Hirotesie*, în Ortodoxia, X (1957), nr. 4, p. 591-592.
Dură, I. V., *Canoanele Sinodului al VI-lea ecumenic (Panthekti sau Quinisext sau Trulan) privitoare la Post şi aplicarea acestora în viaţa credincioşilor Bisericii Ortodoxe de astăzi*, în Ortodoxia, 1994, nr. 2-3, p. 131-141.
Dură, I. V., *Câteva precizări privind data şi denumirile celei de a doua sesiuni a celei de al VI-lea Sinod ecumenic (Quinisext sau Trulan),* în Biserica Ortodoxă Română, 1992, nr. 1-3, p. 158-162.
Dură, I. V., *Les 'Tomes synodaux' émis par le Patriarcat œcuménique au XIXe et au XXe siècles pour octroyer l'autonomie ou l'autocéphalie à des Eglises orthodoxes*, în Revue des Etudes Sud-Est Européennes, 1994, Tome XXXII, no. 1-2, p. 63-66.
Dură, I. V., *Sfinţirea Sfântului şi Marelui Mir în Biserica Ortodoxă Română, sec. XVI-XIX,* în vol. *Centenarul autocefaliei Bisericii Ortodoxe Române 1885-1985*, Ed. IBMBOR, Bucureşti, 1987, p. 417-432.
Dură, I. V., *Spre o nouă organizare administrativ-teritorială a Bisericii Ortodoxe Române*, în Averea, 8 noiembrie 2005, nr. 156, p. 9.
Dură, I. V., *Tomosurile sinodale de autonomie şi autocefalie emise de Patriarhia ecumenică în secolele XIX şi XX şi prevederile incluse în acestea cu privire la sfinţirea Sfântului şi Marelui Mir*, în Biserica Ortodoxă Română, 1996, nr. 1-6, p. 269-272.
Dură, N. V., *"Rights", "Freedoms" and "Principles" Set out in the Charter of Fundamental Rights of the EU*, în Journal of Danubius Studies and Research, vol. VI, nr. 2 (2016), p. 166-175.
Dură, N. V., *"Justitia" and "Aequitas" in the perception of the Greek philosophers and of the Roman jurists*, in Teologia Młodych, no. 4 (2015), p. 4-9.

Dură, N. V., *„De jura personarum". Consideraţii şi evaluări ale unor texte juridice şi filosofice,* în Revista de Teologie Sfântul Apostol Andrei, Anul XVII, nr. 1 / 2013, p. 28-47.
Dură, N. V., *„Dreptatea (Justitia)" şi „Echitatea (Aequitas)" în percepţia lui Lactanţiu (†325),* în vol. Simpozionul internaţional: *Tradiţie şi continuitate în teologia tomitană. Două decenii de învăţământ teologic universitar la Constanţa (1992- 2012)*, Ed. Arhiepiscopiei Tomisului, Constanţa, 2012, p. 257-272.
Dură, N. V., *„Regula de credinţă" şi rugăciunea pentru unitatea creştină. O evaluare ecleziologico-canonică*, în Ortodoxia, LV (2004), nr. 3-4, p. 7-25.
Dură, N. V., *„Teologia" şi „Filosofia". Convergenţe sau divergenţe ideatice?!,* în vol. Simpozionul naţional „Constantin Noica", ed. a IV-a „La început era Cuvântul", Constanţa, 17-18 mai 2012, p. 175-207.
Dură, N. V., *120 de ani de la recunoaşterea Autocefaliei (1885-2005) şi 80 de ani de la întemeierea Patriarhiei Române (1925-2005)*, în Biserica Ortodoxă Română, CIII (2005), nr. 1-3, p. 444-456.
Dură, N. V., *350 de ani de la tipărirea Pravilei de la Govora. Contribuţii privind identificarea izvoarelor sale*, în Altarul Banatului, I (1990), nr. 3-4, p. 58-79.
Dură, N. V., *About the „Religious" Politics of Some Member States of the European Union*, în Dionysiana, III (2009), nr. 1, p. 463-489.
Dură, N. V., *Activitatea canonică a mitropolitului Iacob Putneanul (1719-1778)*, în Glasul Bisericii, XXXIX (1980), nr. 10-12, p. 812-829.
Dură, N. V., *Activitatea canonică a mitropolitului Veniamin Costache*, în Mitropolia Moldovei şi Sucevei, XLVII (1971), nr. 7-8, p. 471-493.
Dură, N. V., *Anaforalele (canoane liturgice) Bisericii etiopiene. Procesul apariţiei şi dezvoltării lor*, în Studii Teologice, XXIX (1977), nr. 7-10, p. 589-599.
Dură, N. V., *Autocefalia Bisericii Ortodoxe Române şi bazele sale canonice*, în Mărturie ortodoxă, Revista Comunităţii Ortodoxe Române din Olanda, Haga, IV (1985), nr. 8, p. 91-107.
Dură, N. V., *Biserica „Vlahilor" (Românilor) din Nordul Dunării şi relaţiile ei canonice cu principalele Scaune episcopale din Sudul Dunării (sec. IV-XIV)*, în Anuarul Facultăţii de Teologie Ortodoxă, Universitatea Bucureşti, 2002, p.353-367.
Dură, N. V., *Biserica Alexandriei şi activitatea canonico-pastorală a ierarhilor ei până la Sinodul de la Calcedon (451)*, în Studii Teologice, XXXIII (1981), nr. 1-2, p. 5-25.
Dură, N. V., *Biserica Coptă şi organizarea ei în lumina mărturiilor Tradiţiei istorico-aghiografice*, în Studii Teologice, XXXIV (1982), nr. 3-4, p. 200-219.
Dură, N. V., *Biserica creştină în primele patru secole. Organizarea şi bazele ei canonice*, în Ortodoxia, XXXIV (1982), nr. 3, p. 451-469.
Dură, N. V., *Biserica din „Scythia Minor" (Dobrogea). Mărturii istorice şi canonice privind reactivarea Scaunului mitropolitan al Tomisului*, în Analele Universităţii *Ovidius* Constanţa, Seria Teologie, nr. 1 / 2005, p. 35-65.
Dură, N. V., *Biserica din «Scythia Minor» şi «Întâistătătorii» ei tomitani*, în *Buletinul Centrului pentru dialog între ştiinţe şi teologie*, Universitatea din Craiova, vol. I, nr. 1 / 2006, p. 1-38.
Dură, N. V., *Biserica etiopiană şi „Anaforalele" ei liturgice*, în Revista de Teologie Sfântul Apostol Andrei, XII (2008), nr. 1, p. 9-45.
Dură, N. V., *Canoanele Sinodului II ecumenic şi obligativitatea de a mărturisi şi păstra cu credincioşie Crezul niceo-constantinopolitan*, în Ortodoxia, XXXIII (1981), nr. 2, p. 442-459.
Dură, N. V., *Cele mai vechi izvoare scrise ale Dreptului ecleziastic etiopian*, în Biserica Ortodoxă Română, C (1982), nr. 5-6, p. 572-586.
Dură, N. V., *Christianism in Pontic Dacia. The „Scythian Monks" (Daco-Roman) and their Contribution to the Advance of Ecumenical Unity and the Development of the European Christian Humanist Culture*, în Revue Roumaine d'Histoire, 2003, nr. 1-4, p. 5-18.
Dură, N. V., *Codul de drept canonic (latin). Principiile ecleziologico-canonice enunţate de Constituţia apostolică Sacrae disciplinae leges*, în Anuarul Facultăţii de Teologie Ortodoxă. Universitatea Bucureşti, Ed. Universităţii din Bucureşti, 2001, p. 517-537.
Dură, N. V., *Colecţia canonică etiopiană (Corpus Juris Canonici Aethiopici)*, în Studii Teologice, XXVI (1974), nr. 9-10, p. 725-738.
Dură, N. V., *Colecţii canonice, apusene, din primul mileniu*, în Analele Universităţii Ovidius. Seria: Drept şi Ştiinţe Administrative, nr. 1, 2003, p.19-33.
Dură, N. V., *Comunităţile ortodoxe române de peste hotare, o preocupare permanentă a Bisericii Ortodoxe Române*, în Studii Teologice, XXXVIII (1986), nr. 1, p. 8-23.
Dură, N. V., *Consideraţii canonico-ecleziologice privind Documentul de la Lima (B.E.M.)*, în Ortodoxia, XXXVIII (1986), nr. 2, p. 119-147.
Dură, N. V., *Crucea în lumina Tradiţiei dogmatice, canonice şi liturgice a Bisericii Ortodoxe*, în Ortodoxia, XXXIV (1982), nr. 2, p. 299-328.
Dură, N. V., *De la instituţia juridico-canonică a Pentarhiei la renunţarea titlului de „Patriarh al Occidentului"*, în vol. *Autocefalia, libertate şi demnitate*, Ed. IBMBOR, Bucureşti, 2010, p. 455-479.
Dură, N. V., *Denis Exiguus (Le Petit) (465-545). Précisions et correctifs concernant sa vie et son oeuvre*, în Revista Española de Derecho Canonico (Universidad Pontificia de Salamanca), L (1993), p. 279-290.
Dură, N. V., *Despre „Jus naturale". Contribuţii filosofico-juridice,* în Revista de Teologie Sfântul Apostol Andrei, Anul XVIII, nr. 1 / 2014, p. 39-52.
Dură, N. V., *Despre Drept şi natura sa,* în Revista de Teologie Sfântul Apostol Andrei, VI (2002), nr. 1, p. 60-64.
Dură, N. V., *Despre libertatea religioasă şi regimul general al Cultelor religioase din România*, în Analele Universităţii Ovidius Constanţa / Seria Teologie, Anul VII, nr. 1 / 2009, p. 20-45.
Dură, N. V., *Dialogul teologic între Biserica Ortodoxă şi Bisericile Vechi Orientale. Rezultate şi Perspective*, în vol. *Autocefalie şi comuniune. Biserica Ortodoxă Română în dialog şi cooperare externă (1885-2010),* Ed. IBMBOR, Bucureşti, 2010, p. 272-297.

Dură, N. V., *Dialogul teologic între Calcedonieni şi Necalcedonieni. Consideraţii şi evaluări ecleziologico-canonice,* în Revista de Teologie Sfântul Apostol Andrei, Anul XVI, nr. 1 / 2012, p. 9-60.
Dură, N. V., *Dialogul teologic ortodox-romano-catolic şi implicaţiile sale ecleziologice*, în Mitropolia Banatului, XXXVI (1986), nr. 1, p. 24-41.
Dură, N. V., *Dionisie Exiguul şi Papii Romei*, în Biserica Ortodoxă Română, CXXI (2003), nr. 7-12, p. 459-468.
Dură, N. V., *Documentul de la Lima (B.E.M.) şi evaluarea sa teologică*, în Mitropolia Moldovei şi Sucevei, LXII (1986), nr. 1-2, p. 46-58.
Dură, N. V., *Dreptul canonic şi rolul său în afirmarea culturii juridice europene*, în Revista de Teologie Sfântul Apostol Andrei, Anul XV, nr. 1 / 2011, p. 52-61.
Dură, N. V., *Dreptul canonic, disciplină de studiu în Facultăţile de Drept din prestigioase Universităţi europene*, în Analele Universităţii Ovidius. Seria: Drept şi Ştiinţe Administrative, nr. 1, 2007, p. 328-332.
Dură, N. V., *Dreptul canonic, ramură a Dreptului,* în Revista de Teologie Sfântul Apostol Andrei, Anul XVIII, nr. 1 / 2014, p. 53-64.
Dură, N. V., *Dreptul în percepţia Părinţilor Bisericii ecumenice din primul mileniu,* în Revista de Teologie Sfântul Apostol Andrei, X (2006), nr. 1, p. 7-16.
Dură, N. V., *Dreptul pravilnic (nomocanonic) şi Colecţiile nomocanonice,* în Revista de Teologie Sfântul Apostol Andrei, IX (2005), nr. 1, p. 7-15.
Dură, N. V., *Dreptul şi Religia. Norme juridice şi norme religios-morale*, în Analele Universităţii Ovidius. Seria: Drept şi Ştiinţe Administrative, 2003, nr. 1, p. 15-24.
Dură, N. V., *Drepturile şi libertăţile fundamentale ale omului şi protecţia lor juridică. Dreptul la religie şi libertatea religioasă*, în Ortodoxia, LVI (2005), nr. 3-4, p. 7-55.
Dură, N. V., *Edictul de la Milan (313) şi impactul lui asupra relaţiilor dintre Stat şi Biserică. Câteva consideraţii istorice, juridice şi ecleziologice,* în Mitropolia Olteniei, nr. 5-8, 2012, p. 28-43.
Dură, N. V., *Episcopul Romei şi statutul său canonic*. *Scaunul apostolic al Romei şi procesul de refacere a unităţii creştine ecumenice,* în vol. Simpozionul internaţional „Ortodoxia românească şi rolul ei în Mişcarea ecumenică". De la New Delhi la Porto Alegre 1961-2006, Constanţa, iulie 2006, Ed. Vasiliana '98, Iaşi, 2006, p. 89-118.
Dură, N. V., *Forme şi stări de manifestare a autocefaliei Bisericii Ortodoxe Române de-a lungul secolelor. Mărturii istorice şi canonice*, în vol. Centenarul Autocefaliei Bisericii Ortodoxe Române, Ed. Institutului Biblic, Bucureşti, 1987, p. 279-326.
Dură, N. V., *Forme şi stări de manifestare a autocefaliei Bisericii Ortodoxe Române de-a lungul secolelor. Mărturii istorice şi canonice*, în vol. Centenarul Autocefaliei Bisericii Ortodoxe Române, Ed. Institutului Biblic, Bucureşti, 1987, p. 279-326.
Dură, N. V., *Forme şi stări de manifestare ale autocefaliei Bisericii Ortodoxe Române. Mărturii istorice, ecleziologice şi canonice*, în vol. *Autocefalia, libertate şi demnitate*, Ed. IBMBOR, Bucureşti, 2010, p. 113-155.
Dură, N. V., *From "Proti Philosophia" to Nietzsche' thinking. Some considerations as philosophical knowledge is concerned*, in Philosophical-Theological Reviewer, no. 5, 2015, p. 9-25.
Dură, N. V., *From the Church Autonomy of the Archbishop Andrei Şaguna, to the Autonomy of the Religious Denominations in the Romanian State. Ecclesiological-Canonical Considerations*, in Ecumeny and Law, vol. 4, 2016, p. 235-256.
Dură, N. V., *Hristologia în lumina Tradiţiei canonice a Bisericii Ortodoxe*, în Studii Teologice, XXXVI (1984), nr. 7-8, p. 492-514.
Dură, N. V., *Ideea de „Drept" şi „Dreptate" în percepţia gândirii vechiului Drept românesc*, în Revista de Teologie Sfântul Apostol Andrei, VI (2002), nr. 1, p. 51-59.
Dură, N. V., *Ideea de Drept. „Dreptul", „Dreptatea" şi „Morala"*, în Analele Universităţii Ovidius. Seria: Drept şi Ştiinţe Administrative, vol. I, anul 2004, p. 15-46.
Dură, N. V., *Instituţia juridico-canonică a Patriarhatului şi implicaţiile ei ecleziologice. De la sistemul de conducere de tip diarhic la cel pentarhic, şi apoi la cel tetrarhic,* în Revista de Teologie Sfântul Apostol Andrei, Anul XV, nr. 1 / 2011, p. 21-51.
Dură, N. V., *Îndatorirea credincioşilor privind viaţa creştină în lumina Sfintelor canoane*, în Altarul Banatului, XLIII (1993), nr. 10-12, p. 18-26.
Dură, N. V., *Întâistătătorul în Biserica Ortodoxă. Studiu canonic*, în Studii Teologice, XL (1988), nr. 1, p. 15-50.
Dură, N. V., *La synodalité, l'une des anciennes institutions de l'Europe*, în Analele Universităţii Ovidius. Seria: Drept şi Ştiinţe Administrative, nr. 1, 2007, p. 8-19.
Dură, N. V., *Law and Morals. Prolegomena* (I), în Acta Universitatis Danubius. Juridica, nr. 2/2011, p. 158-173.
Dură, N. V., *Law and Morals. Prolegomena* (II), în Acta Universitatis Danubius. Juridica, nr. 3/2011, p. 72-84.
Dură, N. V., *Le „Primat pétrinien". Le rôle de l'Évèque de Rome selon la législation canonique des conciles oecuméniques du premier millénaire. Une évaluation canonique-ecclésiologique*, în vol. Il Ministero petrino. Cattolici e ortodossi in dialogo, ed. Walter Kasper (Città Nuova Editrice), Roma, 2004, p. 171-201.
Dură, N. V., *Le Concile des Apôtres, prototype de tous les conciles, modèle de la synodalité orthodoxe*, în La Lumière du Thabor (Revue Internationale de Théologie Ortodoxe), nr. 49-50, Paris, 2003, p. 61-84.
Dură, N. V., *Le Régime de la synodalité dans les huit premières siècles. Les types des synodes*, în L'Année Canonique (Hors Série), vol. I, 1992, (Actes du VII-e Congrès International de Droit Canonique, Paris, Unesco, 21-28 septembrie 1990), p. 267-283.
Dură, N. V., *Legea nr. 489/2006 privind libertatea religioasă şi regimul general al Cultelor religioase din România*, în vol. *Biserica Ortodoxă şi Drepturile omului: Paradigme, fundamente, implicaţii*, Ed. Universul Juridic, Bucureşti, 2010, p. 290-311.
Dură, N. V., *Legislaţia canonică a Sinodului II ecumenic şi importanţa sa pentru organizarea şi disciplina Bisericii*, în Glasul Bisericii, XL (1981), nr. 6-8, p. 630-671.
Dură, N. V., *Les relations canoniques de l'Église roumaine nord-danubienne avec les principaux Sièges épiscopaux du Sud du Danube*, în Revue Roumaine d'Histoire, (Bucarest), tom. XL-XLI (2001-2002), p. 5-20.
Dură, N. V., *Loi morale, naturelle, source du Droit naturel et de la Morale chrétienne*, în vol. *La morale au crible des religions* (Studia Arabica XXI), coord. M. Th. Urvoy, Éditions de Paris, 2013, p. 213-233.
Dură, N. V., *Man in the view of some Christian Theologians with Philosophical Background*, în Annals of the Academy of Romanian Scientists, Series on Philosophy, Psychology, Theology and Journalism, vol. 5, nr. 1-2, 2013, p. 75-97.

Dură, N. V., *Mărturii ale Tradiţiei liturgico-canonice apostolice privind rugăciunea*, în Studii Teologice, XXXV (1983), nr. 7-8, p. 481-490.
Dură, N. V., *Mărturii ale Tradiţiei ortodoxe, biblice şi patristice, despre rugăciune*, în Mitropolia Moldovei şi Sucevei, LX (1984), nr. 1-3, p. 81-103.
Dură, N. V., *Monahii, al treilea element constitutiv al Bisericii*, în Biserica Ortodoxă Română, CXXI (2003), nr. 7-12, p. 469-483.
Dură, N. V., *Monahismul în Dacia Pontică. „Călugării sciţi (daco-romani) şi contribuţia lor la afirmarea unităţii ecumenice şi la dezvoltarea culturii umanist-creştine europene*, în Biserica Ortodoxă Română, CXXII (2004), nr. 3-4, p. 347-357.
Dură, N. V., *Nomocanonul „Fetha Nagast" în lumina cercetărilor istoricilor şi canoniştilor etiopieni şi europeni*, în Studii Teologice, XXVII (1975), nr. 1-2, p. 96-118.
Dură, N. V., *O mărturisire de credinţă copto-etiopiană din secolul al XVII-lea*, în Glasul Bisericii, LVII (2001), nr. 5-8, p. 85-92.
Dură, N. V., *O sută de ani de la recunoaşterea Autocefaliei (1885-1985) şi şaizeci de ani de la întemeierea Patriarhiei Române*, în Mărturie Ortodoxă. Revista Comunităţii Ortodoxe Române din Olanda, Haga, V (1986), nr. 9, p. 63-100.
Dură, N. V., *Obligaţiile creştinilor, privind viaţa lor creştină, în lumina Sfintelor canoane*, în Îndrumător bisericesc, Galaţi, 1988, nr. 4, p. 94-110.
Dură, N. V., *Organismele executive centrale şi locale ale Bisericii Ortodoxe Române şi activitatea lor managerială*, în vol. Contribuţii la conturarea unui model românesc de management, coord. I. Petrescu, Ed. Expert, Bucureşti, 2014, vol. II, p. 413-447.
Dură, N. V., *Originile nomocanonului „Fetha Nagast". Identificarea canoanelor zise ale împăraţilor*, în Studii Teologice, XXVIII (1976), nr. 1-2, p. 162-183.
Dură, N. V., *Patriarh şi Patriarhie. Patriarhia, una din vechile Instituţii europene*, în Biserica Ortodoxă Română, CIII (2005), nr. 1-3, p. 414-432.
Dură, N. V., *Patriarhia ecumenică şi autocefalia Bisericii noastre de-a lungul secolelor*, în Studii Teologice, XXXVIII (1986), nr. 3, p. 52-81.
Dură, N. V., *Pravila rugăciunii în lumina Tradiţiei liturgice şi canonice a Bisericii Ortodoxe*, în Ortodoxia, XXXV (1983), nr. 3, p. 431-457.
Dură, N. V., *Precizări privind unele noţiuni ale Dreptului canonic (depunere, caterisire, excomunicare, afurisire şi anatema) în lumina învăţăturii ortodoxe. Studiu canonic,* partea I, în Ortodoxia, XXXIX (1987), nr. 2, p. 84-135; partea a II-a în Ortodoxia, XXXIX (1987), nr. 3, p. 105-14.
Dură, N. V., *Principiile canonice, fundamentale, de organizare şi funcţionare a Bisericii Ortodoxe şi reflectarea lor în legislaţia Bisericii Ortodoxe Române*, în Revista de Teologie Sfântul Apostol Andrei, V (2001), nr. 9, p. 129-140.
Dură, N. V., *Proselytism and the Right to Change Religion: The Romanian Debate*, în vol. Law and Religion in the 21st Century. Relations between States and Religious Communities, Edited by S. Ferrari and R. Cristofori, Ashgate Publishing Limited, England, 2010, p. 279-290.
Dură, N. V., *Prozelitismul şi dreptul de-a schimba religia în lumina legislaţiei române*, în Ortodoxia, an I s.n., nr. 2, 2010, p. 11-21.
Dură, N. V., *Receptarea canoanelor în Biserica etiopiană*, în Studii Teologice, XXVII (1975), nr. 3-4, p. 277-289.
Dură, N. V., *Reforma liturgică a Conciliului II Vatican şi aplicarea sa în Bisericile catolice din Africa*, în Glasul Bisericii, XXXIX (1980), nr. 3-5, p. 399-404.
Dură, N. V., *Reglementări legale privind organizarea şi administrarea teritoriului*, în Îndrumător bisericesc, Râmnicu-Vâlcea, 1989, nr. 6, p. 79-81.
Dură, N. V., *Relaţiile canonice ale Bisericii române nord-dunărene cu Scaunele episcopale din sudul Dunării*, în Mitropolia Banatului, XXXVI (1986), nr. 2, p. 39-79.
Dură, N. V., *Relaţiile Stat-Culte religioase în U.E. „Privilegii" şi „discriminări" în politica „religioasă" a unor State membre ale Uniunii Europene*, în Analele Universităţii Ovidius. Seria: Drept şi Ştiinţe Administrative, nr. 1, 2007, p. 20-34.
Dură, N. V., *Religion and Culture in Scythia Minor*, în Annals of the "Ovidius" University of Constanţa. History Series, vol. 10-11, 2013-2014, p. 15-26.
Dură, N. V., *Renunţarea Papei la titlul de „Patriarh al Occidentului"*, în Analele Universităţii *Ovidius* Constanţa, Seria Teologie, nr. 1 / 2008, p. 32-42.
Dură, N. V., *Sfântul şi Marele Sinod Ecumenic. Consideraţii ecleziologice privind textele redactate de Comisia pregătitoare a celei de-a III-a Conferinţe Panortodoxe Presinodale*, în Mitropolia Moldovei şi Sucevei, LXIV (1988), nr. 5, p. 33-45.
Dură, N. V., *Sinodul de la Calcedon în Tradiţia dogmatică a Bisericii etiopiene*, în Ortodoxia, XXVII (1975), nr. 3, p. 459-464.
Dură, N. V., *Statele Uniunii Europene şi cultele religioase*, în Ortodoxia, an I s.n., nr. 2, 2009, p. 49-72.
Dură, N. V., *Strămânul Dionisie Exiguul şi opera sa canonică. O evaluare canonică a contribuţiei sale la dezvoltarea Dreptului bisericesc*, în Ortodoxia, XLI (1989), nr. 4, p. 37-61.
Dură, N. V., *Temele celei de-a IV-a Conferinţe Panortodoxe Presinodale în lumina doctrinei canonice ortodoxe*, în Mitropolia Banatului, XXXIX (1989), nr. 1, p. 20-28.
Dură, N. V., *Teologia icoanelor în lumina Tradiţiei dogmatice şi canonice ortodoxe*, în Ortodoxia, XXXIV (1982), nr. 1, p. 55-83.
Dură, N. V., *The "Petrine primacy": the role of the Bishop of Rome according to the canonical legislation of the ecumenical councils of the first millennium, an ecclesiological-canonical evaluation*, în *The Petrine ministry: Catholics and Orthodox in dialogue: academic symposium held at the Pontifical Council for Promoting Christian Unity*, ed. Walter Kasper, New York, Newman Press, 2006, p 164-184.
Dură, N. V., *The 'Scythian Monks' (Daco-Roman) and their Contribution to the European Christian Humanist Culture*, în vol. Dialogue of Civilizations, ed. David Muskhelishvili, New York, Nova Science Publishers, 2010, p. 33-42.
Dură, N. V., *The Byzantine Nomocanons, fundamental sources of old Romanian Law*, în vol. International Conference, Proceedings "Exploration, Education and Progress in the third Millennium", vol. I, no. 3, Galati University Press, Galaţi, 2011, p. 25-48.
Dură, N. V., *The Ecumenicity of the Council in Trullo: Witnesses of the Canonical Tradition in the East and the West*, în The Council in Trullo Revisited, coord. G. Nedungatt, M. Featherstone, Roma, 1995 (Kanonika nr. 6), p. 229-262.
Dură, N. V., *The European juridical thinking, concerning the human rights, expressed along the centuries*, în Acta Universitatis Danubius. Juridica, nr. 2/2010 (VII), p. 153-192.

Dură, N. V., *The Fundamental Rights and Liberties of Man in the E.U. Law*, în Dionysiana, IV, no. 1 / 2010, p. 431-464.
Dură, N. V., *The Law no. 489/2006 on Religious Freedom and General Regime of Religious Cults in Romania*, în Dionysiana, II (2008), nr. 1, p. 37-54.
Dură, N. V., *The Protos in the Romanian Orthodox Church According to its Modern Legislation*, în Kanon (Iahrbuch der Gesellschaft für das Recht der Ostkirchen), vol. IX, Wien, 1989, p. 139-161.
Dură, N. V., *The Right to Freedom of Religion during of Emperors Cyrus "the Great" (559-529 BC) and Alexander "the Great" (336-323 BC)*, în Studii filosofice, Tomul I, nr. 2, 2015, p. 231-242.
Dură, N. V., *The Right to Religion: Some Consideration of the Principal International and European Juridical Instruments,* în *Religion and Equality. Law in conflict,* ed. by W. Cole Durham Jr. and Donlu Thayer, Routledge, UK, 2016, p. 15-24.
Dură, N. V., *The Universal Declaration of Human Rights*, in EIRP Proceedings Vol. 10, Danubius University Press, Galati, 2015, p. 235-242.
Dură, N. V., *Tradiţia hristologică predanisită de Părinţii Străromâni şi Români*, în Mărturie Ortodoxă. Revista Comunităţii Ortodoxe Române din Olanda (Haga), II (1983), nr. 4, p. 18-46.
Dură, N. V., *Un daco-roman, Dionisie Exiguul, părintele dreptului bisericesc apusean*, în Studii Teologice, XLIII (1991), nr. 5-6, p. 84-90.
Dură, N. V., *Valorile religios-creştine şi „moştenirea culturală, religioasă şi umanistă a Europei". „Laicitate" şi „libertate religioasă"*, în vol. Simpozionul „Modernitate, postmodernitate şi religie", Ed. Vasiliana '98, Iaşi, 2005, p. 19-35.
Dură, N. V.; Mititelu C., *Dreptul la libertatea de Religie. Edictul de la Milan şi afirmarea dispoziţiilor lui de principiu în Legislaţia europeană şi internaţională*, în Revista de Teologie Sfântul Apostol Andrei, nr. 1 / 2013, p. 48-79.
Dură, N. V.; Mititelu, C., *Centrul de studii şi cercetări religioase şi juridico-canonice al celor trei religii monoteiste (mozaică, creştină şi islamică),* Analele Universităţii OVIDIUS Constanţa / Seria Teologie nr. 1 / 2007, p. 354-357.
Dură, N. V.; Mititelu, C., *Foreword,* în Dionysiana, I (2007), no. 1, p. 9-17.
Dură, N. V.; Mititelu, C., *L'École roumaine du Droit canonique et sa contribution au développent du Droit canonique de l'Eglise Orthodoxe Œcuménique,* în vol. Simpozionul internaţional: *Tradiţie şi continuitate în teologia tomitană. Două decenii de învăţământ teologic universitar la Constanţa (1992- 2012)*, Ed. Arhiepiscopiei Tomisului, Constanţa, 2012, p. 37-60.
Dură, N. V.; Mititelu, C., *Relaţiile dintre Stat - Biserică în secolele IV-VI. Consecinţele lor juridico-canonice,* în Revista de Teologie Sfântul Apostol Andrei, Anul XVI, nr. 1 / 2012, p. 81-105.
Dură, N. V.; Mititelu, C., *The State and the Church in IV-VI Centuries. The Roman Emperor and the Christian Religion*, în vol. SGEM Conference on Political Sciences, Law, Finance, Economics & Tourism, vol. I, 2014, p. 923-930.
Dvornik, F., *L'oecuménicité du huitiéme concile (869-870) dans la tradition occidentale du Moyen Age,* în Bulletin de la classe des lettres, l'Académie royale de Belgique, 5-e, I, t. XXIV, Bruxelles, 1938, p. 445-487.
Gerostergios, A., *Sfântul Fotie cel Mare,* trad. din lb. engleză de M. Popescu, Ed. Sofia, Bucureşti, 2005, apud Ediţie electronică, Apologeticum, 2006, apud http://www.biblioteca-ortodoxa.ro/carte/Sfantul%20Fotie%20cel%20Mare.%20Schisma%20dintre%20Rasarit%20si%20Apus(Asterios%20Gerostergios).pdf
Ierotheos Vlahos: *Sfântul Fotie cel Mare şi Sinodul al VIII-lea Ecumenic*, apud http://ortodoxinfo.ro/2016/06/27/mitropolitul-ierotheos-vlahos-sfantul-fotie-cel-mare-si-sinodul-al-viii-lea-ecumenic/
Ioniţă, V., *Sinodul VI ecumenic şi însemnătatea lui pentru ecumenismul actual*, Teză de doctorat, în Studii Teologice, XXX(1978), nr. 5-8, p. 357-485.
Ivan, I., *Etnosul – Neamul – Temei divin şi principiu fundamental canonic al autocefaliei bisericeşti*, în vol. *Autocefalia. Libertate şi Demnitate*, Ed. Basilica a Patriarhiei Române, Bucureşti, 2010, p. 26-32.
Ivan, I., *Hotărârile canonice ale Sinodului II ecumenic şi aplicarea lor de-a lungul veacurilor*, în Biserica Ortodoxă Română, XCIX (1981), nr. 7-8, 821-866.
Ivan, I., *Importanţa principiilor fundamentale canonice de organizaţie şi administraţie, pentru unitatea Bisericii*, în Mitropolia Moldovei şi Sucevei, anul XLV (1969), nr. 3-4, p. 155-165.
Ivan, I., *Nulitatea actului de caterisire a Mitropolitului Antim Ivireanul*, în Mitropolia Ardealului, XII (1967), nr. 1-3, p. 147-171.
Ivan, I., *Principii de organizaţie şi disciplină bisericească în canoanele sinodului al IV-lea ecumenic*, în Telegraful Român, anul 190, 15 martie 1952, nr. 7-9, Sibiu, p. 2-6.
Ivan, I., *Vechimea şi formele raporturilor Bisericii Ortodoxe Române cu celelalte Biserici Ortodoxe*, în Glasul Bisericii, XL (1980), nr. 10-12, p. 772-796.
Justinian, Patriarhul României, *Valabilitatea actuală a canonului 28 al Sinodului al IV-lea ecumenic de la Calcedon*, în Ortodoxia, IV (1951), nr. 2-3, p. 173-187.
Kshutashvili, J., *Restabilirea autocefaliei Bisericii georgiene în anul 1917*, în Analele Universităţii *OVIDIUS* Constanţa: Seria Teologie, VI, nr. 1 / 2008, p. 92-109.
Mititelu C., *The legislation of emperor Justinian (527-565) and its reception in the Carpathian-Danubian-Pontic space*, în Analecta Cracoviensia, 48 (2016), p. 383-397).
Mititelu, C., *"Corpus Juris Civilis" and "Corpus Juris Canonici". Legal and Canonical Considerations*, în Teologia, anul XVIII, nr. 4 (61), 2014, p. 127-137.
Mititelu, C., *About the Right to the Freedom of Religion,* în vol. LUMEN: Rethinking Social Action. Core Values, coord. A. Sandu et all., Medimond, Bologna (Italia), 2015, p. 833-838.
Mititelu, C., *Clericii de instituire divină şi îndatoririle lor după Pravila de la Govora,* în Revista de Teologie Sfântul Apostol Andrei, nr. 1 / 2013, p. 245-255.
Mititelu, C., *Daco-romanul „Cassianus Johannes" şi aportul său la dezvoltarea patrimoniului spiritual-religios şi cultural al Europei*, în vol. *Tradiţie şi continuitate în teologia tomitană. Două decenii de învăţământ teologic universitar la Constanţa*, Ed. Arhiepiscopiei Tomisului, Constanta, 2012, p. 376-393.
Mititelu, C., *Despre relaţiile Stat-Biserică. Câteva consideraţii ecleziologice şi canonico-juridice*, în Analele Universităţii *Ovidius* Constanţa, Seria Teologie, nr. 1 / 2010, p. 202-215.

Mititelu, C., *Dreptul natural, ca temei al libertăţii sclavilor, în concepţia lui Epifanie din Moirans (1644-1689),* în Revista de Teologie Sfântul Apostol Andrei, nr. 1 / 2012, p. 282-293.
Mititelu, C., *Legislaţia romano-bizantină şi receptarea ei în Ţările Române*, în Revista de Teologie Sfântul Apostol Andrei, nr. 1 / 2012, p. 294-303.
Mititelu, C., *Norme juridico-canonice privind rudenia şi căsătoria în Pravila de la Govora,* în Revista de Teologie Sfântul Apostol Andrei, nr. 1 / 2013, p. 230-244.
Mititelu, C., *The Byzantine Law and its Reception in the Romanian Principalities,* in Philosophical-Theological Reviewer, nr. 4, 2014, p. 33-43.
Mititelu, C., *The celebrant of the Holy Sacrament of the Eucharist. Rules and canonical norms of the Orthodox Church*, în Annales Canonici, nr. 10, 2014, p. 135-148.
Mititelu, C., *The European Convention on Human Rights*, in 10th Edition of International Conference *The European Integration – Realities and Perspectives,* Vol. 10, Danubius University Press, Galati, 2015, p. 243-252.
Mititelu, C., *The Status of Organization and Functioning of the Romanian Orthodox Church. Ecclesiological and canonical-juridical considerations*, in vol. "The current Statutes for the organisation and functioning of the Romanian Orthodox Church. Tradition and Innovation" (Statutul actual pentru organizarea şi funcţionarea Bisericii Ortodoxe Române. Tradiţie şi înnoire), Ed. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2016, p. 144-166.
Nojea, T., *Canoanele 13-15 ale Sinodului local I-II constantinopolitan (859-861) în lumina Tradiţiei canonice a Bisericii Ortodoxe*, în Ortodoxia, VIII (2017), nr. 2, p. 192-210.
Popescu, E., *Organizarea bisericii în secolele IV-VI*, în *Istoria Românilor*, vol. II, ediţia a II-a, revăzută şi adăugată, Ed. Enciclopedică, Bucureşti, 2010, p. 561-632.
Pulpea, I., *Episcopul Valentinian de Tomis*, *Corespondenţa lui cu papa Vigilius în chestiunea "Celor trei capitol",* în Biserica Ortodoxă Română, 1947, nr. 4-9, p. 200-212.
Rusin, J., *Sfânta Taină a Hirotoniei şi validitatea ei în raporturile interconfesionale*, în Ortodoxia, XXV (1973), nr. 3, p. 373 - 381.
Soare, G., *Temeiurile canonice pentru prerogativele patriarhului*, în Biserica Ortodoxă Română, II (1949), nr. 11-12, p. 6-15.
Stan, L., *Autocefalia şi autonomia în Biserica Ortodoxă*, în Mitropolia Moldovei şi Sucevei, XXXVIII (1962), nr. 7-8, p. 567-579.
Stan, L., *Biserica cu sau fără laici?,* în Ortodoxia, XXI (1969), p. 608-616.
Stan, L., *Codificarea canoanelor*, în Studii Teologice, XXI (1969), nr. 9-10, p. 627-648.
Stan, L., *Despre autocefalie*, în Ortodoxia, VIII (1956), nr. 3, p. 369-396.
Stan, L., *Despre autocefalie,* în vol. *Biserica şi Dreptul. Studii de drept canonic ortodox. 3. Principiile dreptului canonic ortodox,* Ed. Andreiana, Sibiu, 2012, p. 41-97.
Stan, L., *Despre modul de însuşire a vechilor pravile: receptare sau asimilare?,* în Mitropolia Olteniei, XIV (1962), nr. 3-4, p. 209-223.
Stan, L., *Despre principiile canonice fundamentale ale Ortodoxiei*, în Studii Teologice, XX (1969), nr. 3-4, p. 155-163.
Stan, L., *Despre Sfânta Tradiţie*, în Glasul Bisericii, XVI (1964), nr. 7-8, p. 642-645.
Stan, L., *Diaspora ortodoxă*, în Biserica Ortodoxă Română, III (1950), nr. 11/12, p. 603-617.
Stan, L., *Har şi Jurisdicţie*, în Studii Teologice, XXII (1970), p. 5-28.
Stan, L., *Importanţa canonică şi juridică a Pravilei de la Târgovişte (1652),* în Studii Teologice, IV (1952), p. 561-579.
Stan, L., *Împăratul Justinian, Sinodul V ecumenic şi Papalitatea*, în Studii Teologice, V (1953), nr. 5-6, p. 347-364.
Stan, L., *Legislaţia bisericească şi valoarea ei canonică*, în Mitropolia Olteniei, VII (1954), nr. 11-12, p. 598-617.
Stan, L., *Legislaţia Bisericii Ortodoxe Române în timpul arhipăstoririi Prea Fericitului Părinte Patriarh Justinian,* în Ortodoxia, XX, 1968, nr. 2, p. 176-296.
Stan, L., *Obârşia autocefaliei şi autonomiei*, în Mitropolia Olteniei, XIII (1961), nr. 1-4, p. 89-113.
Stan, L., *Ortodoxia şi diaspora. Situaţia actuală şi poziţia canonică a diasporei ortodoxe*, în Ortodoxia, XVI (1963), nr. 1, p. 3-38.
Stan, L., *Poziţia laicilor în Biserica Ortodoxă*, în Studii Teologice, XX (1968), nr. 3-4, p. 195-203.
Stan, L., *Pravila lui Alexandreu cel Bătrân vechea autocefalie a Mitropoliei Moldovei*, în Mitropolia Moldovei si Sucevei, XXXVI, 1960, nr. 3-4, p. 170 - 214, p. 170-214.
Stan, L., *Relaţiile dintre Stat şi Biserică*, în Ortodoxia, 1952, nr. 3-4, p. 385-386.
Stan, L., *Statutul Bisericii Ortodoxe Române*, în Studii Teologice, II (1949), nr. 7-8, p. 638-661.
Stan, L., *Structura primară a comunităţilor creştine*, în Studii Teologice, XXIV (1972), nr. 9-10, p. 674-683.
Stan, L., *Succesiunea apostolică*, în Studii Teologice, VII (1955), nr. 5-6, p. 305-323.
Stan, L., *Tăria nezdruncinată a sfintelor canoane*, în Ortodoxia, XXII (1970), p. 300-304.
Stan, L., *Tradiţia pravilnică a Bisericii*, în Studii Teologice, XII (1960), nr. 5-6, p. 339-368.
Stan, L., *Vechile noastre pravile*, în Mitropolia Moldovei şi Sucevei, XXXIV (1958), nr. 9-10, p. 745-762.
Vailhé, S., *Saint Grégoire le Grand et le titre de patriarche oecuménique*, în *Echos d'Orient*, nr. 11 (1908), p. 161-171.
Žužek, I., *Canons Concerning*the *Authority* of the *Patriarchs over the Faithful* of *Their Own Rite Who Live Outside the Limits* of *Patriarchal Territory*, în Nuntia, 6 (1978), p. 3-33.